

netop i den Skikkelse, hvori det foreligger; at stille noget Ændringsforslag er altsaa det samme som at fraraade Forslagets Antagelse; men da denne Hensigt ogsaa kan opnaaes ved at udtale sig imod enkelte Bestemmelser i Forslaget, vil der ikke være nogen Anledning til at fremsætte Ændringsforslag. Det er af denne Grund, at jeg ikke har gjort det, hvilket jeg ikke har fundet det overflødig at bemærke. Jeg skal derfor henholde mig til og udtale mig imod en enkelt Bestemmelse i Forslaget, som jeg nu ikke kan give min Stemme. Jeg siger nu; thi ved de tidligere Behandlinger af denne Sag, som have fundet Sted her i Thinget, har jeg stemt for Forslaget i dets Heelhed. Jeg frygter imidlertid ikke for, og skal ialtsald gerne finde mig i at blive beskyldt for Inconsequens eller Modsigelse, naar jeg nu maa udtale mig i en anden Retning. Jeg søger min Berettigelse dertil i de i høi Grad forandrede Omstændigheder, hvorunder Sagen nu kommer under Forhandling. For det Første er det jo vitterligt, at den Rigsdag, som nu er samlet, i høi Grad er forskjellig fra de foregaaende, der have givet deres Samtykke til Forslaget; den er i egentligste Forstand en ny Rigsdag, sammenkaldt til et overordentlig Møde, netop i den udtrykkelige Hensigt at behandle denne Sag og hvad dermed staaer i Forbindelse. Heri er det saa langt fra, at jeg seer nogen Opfordring til uden videre at træde i de foregaaende Rigsdages Spor, at jeg tværtimod deri finder den allerstærkeste Opfordring og Forpligtelse til paany at undertage Forslaget den aller omhyggeligste Drøftelse. Om Sagens endelige Afgjørelse derved i nogen Tid skulde blive udsat, er en Omstændighed, som for mig er af ringere Betydning. At den Tid, der allerede er anvendt paa denne Sag, skulde være spildt, kan jeg paa ingen Maade indrømme; den vil give og har givet rig Erfaring og Belæring til de følgende Behandlinger af Sagen. Jeg maa derfor ansee enhver Opfordring til at tiltræde Forslaget, fordi det er tiltraadt af to foregaaende Rigsdage, for at være i den fuldkomneste Strid med denne Rigsdags Opgave. En anden Grund, hvorfor jeg nu maa stemme anderledes end før, er den, at Sagen nu staaer for

mig i et andet Lys, end den gjorde tidligere. En æret Landstingsmand (Lehmann) har gjort opmærksom paa og har udtalt, at denne Sag ved sin første Begyndelse kom frem under en uheldig Constellation. Jeg er fuldkommen enig med ham deri; der kan ikke være nogen Tvivl om, at dersom Rigsdagen, da Sagen første Gang blev forelagt, havde havt frie Hænder, vilde den have behandlet den paa en ganske anden Maade, end den nu blev nødt til at gjøre. Den Affattelse af Udkastet, som da blev vedtagen og nu foreligger, maatte altsaa ansees for en Erobring, der gik til de yderste Grændser af, hvad der kunde erobres. Jeg stemte da for den, fordi der for mig dengang ikke var nogen Betænkelse ved at tiltræde den. Da Sagen anden Gang kom til Behandling her i Thinget, stemte jeg for den, fordi jeg saa den i Belysning af det nuværende høitærede Ministeriums Program, et Program, der af alle de her Tilstedeværende blev hilst med affrømtet Jubel. Naar jeg nu derimod ikke kan stemme for den, men tværtimod maa modsætte mig den, skeer det, fordi jeg nu seer den i Belysning af det høitærede Ministeriums Fællesforsatningsudkast, hvilket efter min Overbevisning vil være uheldbringende og fordærveligt for Fædrelandet. Det er paa ingen Maade min Mening med dette Udtryk — og jeg gjør denne Bemærkning her strax — at ville fremsætte nogen Bebreidelse eller Beskyldning mod det høitærede Ministerium, hvis Medlemmer jeg i sin Tid med oprigtig Glæde saa tage Plads her ved Ministerbordet. Jeg holder mig fuldkommen forvisset om, at et høitaget Medlem af Ministeriet (Cultusministeren) paa egne og Collegaers Vegne fuldkommen bona fide har udtalt, hvad han har udtalt paa et andet Sted, at Ministeriet ved Fællesforsatningsudkastet har i enhver Henseende opfyldt den ved sit Program givne Forpligtelse. Det er altsaa, naar jeg bruger dette Udtryk, en reen subjectiv Berettigelse, jeg gjør gjældende, og jeg tillader mig at antage, at den er hjemlet ved Grundlovens 60de Paragraph.

Man vil naturligviis møde mig med den Indvending, at, naar det er Fællesforsatningen, jeg frygter for, vil det være rigtigst at